

අරමුදල් කළමනාකරුවන්ගේ සමාලෝචනය

ආර්ථික සමාලෝචනය

ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය 2023 වර්ෂයේදී 3 කාර්තුවේදී 1.6% කින් වර්ධනය වූ අතර ඉන් අනතුරුව අඛණ්ඩව දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ කාර්තු හයකින් වර්ධනය පහළ ගියේය. විශේෂයෙන්ම කෘෂිකාර්මික අංශය ඇතුළු ප්‍රධාන ආර්ථික අංශ තුනේම ප්‍රසාරණය වර්ධනයට හේතු විය. ඒ අනුව කෘෂිකාර්මික, කාර්මික සහ සේවා ක්‍රියාකාරකම් 2023 3 වන කාර්තුවේදී පිළිවෙලින් 3%¹, 0.3%¹ ක් හා 1 1.3%¹ කින් පුළුල් විය. විනිමය අනුපාතවල හිතකර වෙනස්කම්, අඩු පොලී අනුපාත සහ උද්ධමනයේ මධ්‍යස්ථභාවය වර්ධන අපේක්ෂාවන් වැඩි දියුණු කළේය. 2024 දී ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය 1.7% කින් ප්‍රසාරණය වනු ඇතැයි ලෝක බැංකුව අපේක්ෂා කරයි. සංචාරක ව්‍යාපාරයෙන් ලැබෙන ශක්තිමත් ගලා ඒම සහ සේවක ප්‍රේෂණ 2024 දී වර්ධනය සඳහා ඉහළ දායකත්වයක් ලබාදෙනු ඇත.

පොලී අනුපාත පරිසරය

උද්ධමනය අධික ලෙස ඉහළයාම සහ විදේශ විනිමය සංචිත වාර්තාගත පහළ මට්ටම් කරා ගමන් කිරීම සමඟින් ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය පශ්චාත් නිදහස් ඉතිහාසයේ එහි දරුණුතම මූල්‍ය අර්බුදයට මුහුණ දුන්නේය. ආර්ථිකය ස්ථාවර කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2023 මැයි මාසය දක්වා සිය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති අනුපාත පදනම් අංක 1050 කින් (Bps) ඉහළ නැංවීය. ක්‍රියාත්මක වෙමින් තිබූ මුදල් දැඩි කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගවලට සාර්ව මූලධර්ම ධනාත්මක ප්‍රතිචාරයක් දැක්වූ අතර උද්ධමනය අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා වැඩි වේගයකින් මධ්‍යස්ථ විය. මිල මධ්‍යස්ථකරණය හේතුවෙන් 2023 ජූනි මස සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි මහ බැංකුව ප්‍රතිපත්ති අනුපාත 6503Bps කින් අඩු කළ අතර නවතම මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති සමාලෝචනයට අනුව නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය (SDFR) නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය (SLFR) පිළිවෙලින් 9.00% සහ 10.004% ලෙස පවත්වාගෙන යාමට තීරණය කළේය. .

ඉදිරි මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ඉදිරියේදී නවත්වනු ඇතැයි අපි විශ්වාස කරන අතර මෙතෙක් ගෙන ඇති මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගවලට අනුකූලව වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාත නවදුරටත් පහළට ගමන් කිරීමට ඉඩ සලසනු ඇත. ඒ අනුව, ඉහළ නංවන ලද වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතාවය සහ උද්ධමනය සඳහා අඩු ඉල්ලුම් තත්ත්වය සහිත පීඩනය මගින් මධ්‍ය කාලීන වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාත ප්‍රතිපත්ති සමඟ සමපාත වනු ඇතැයි අපි විශ්වාස කරමු.

එපමනක් නොව, මෙතෙක් ගෙන ඇති ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග සහ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල සහ අනෙකුත් සංවර්ධන හවුල්කාර අරමුදල් ලැබීම් වලට ප්‍රතිචාර වශයෙන් පහත වැටීමේ අවදානම් වාර්තා මගින් රජයේ සුරැකුම්පත් වල ප්‍රතිලාභ කැපී පෙනෙන පහත වැටීමක් පෙන්නුම් කරයි.

2023 ජූනි මාසයේ සිට බැංකු අංශය විසින් පුද්ගලික අංශයට ලබා දී ඇති ණය ප්‍රමාණය කැපී පෙනෙන ලෙස පුළුල් වී ඇති අතර ඉදිරි කාලය තුළ එය නවදුරටත් පුළුල් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික ගිණුම් 3Q2023

EQ වැඩ

මුදල් ප්‍රතිපත්ති සමාලෝචන අංක 08- නොවැම්බර් 2023

උද්ධමනය

කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (CCPI, 2021 = 100) මගින් මනිනු ලබන ප්‍රධාන උද්ධමනය 2022 දෙසැම්බර් මාසයේදී 59.20% ට සාපේක්ෂව 2023 දෙසැම්බර් මාසයේදී 4%⁵ ක් ලෙස සටහන් විය. 2023 දෙසැම්බර් මාසයේ දී ආහාර උද්ධමනය වසරින් වසර 0.3%⁵ කින් වැඩි වූ අතර ආහාර නොවන උද්ධමනය වසර 5.8% කින් අඩු විය. 2024 ජනවාරි සිට බලපැවැත්වෙන වැට් බද්ද වැඩිවීම නිසා (15% සිට 18% දක්වා) VAT මත බොහෝ නිදහස් කිරීම් ඉවත් කිරීම හේතුවෙන් උද්ධමනය තාවකාලිකව ඉහළ යාමක් අපේක්ෂා කෙරේ.

බාහිර අංශය

2023 දී බාහිර අංශය සැලකිය යුතු දියුණුවක් අත්කර ගත්තේය. ශ්‍රමිකයන්ගේ ප්‍රේෂණවල සැලකිය යුතු වැඩිවීමක් සහ සංචාරක ව්‍යාපාරයෙන් ලැබෙන ඉහළ ඉපැයීම් විදේශ වෙළඳාමට සහාය විය. 2023 දෙසැම්බර් අවසානය වන විට රටේ දළ නිල සංචිතය එක්සත් ජනපද ඩොලර් බිලියන 4.4 දක්වා වැඩි වී ඇති අතර එය භාවිත කිරීමේ කොන්දේසිවලට යටත්ව චීන මහජන බැංකුවෙන් ඩොලර් බිලියන 1.47 ක හුවමාරු පහසුකම ද ලැබී ඇත. 2023 වසර තුළදී රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළෙඳපොළෙහි විදේශ ආයෝජන ඇඩො. මිලියන 2107ක ශුද්ධ ගලා ඒමක් වාර්තා කර ඇත. මේ අතර විනිමය අනුපාතිකය වසර තුළදී 12.1%⁷ ක අගයක් වාර්තා කළ අතර 2023 අවසානයේදී ඇමරිකානු ඩොලරයට⁷ රුපියල් 323.92/ක් විය.

CTCLSA මුදල් වෙළෙඳපොළ අරමුදල (ආරම්භය: 2012 පෙබරවාරි 27)

අරමුදල් කළමනාකරු:

කුහන් විනයාගසුන්දරම්

අරමුදල් අරමුණ සහ පදනම:

අරමුදල දින **365**ක් ඇතුළත කල් පිරෙන ආයෝජන ශ්‍රේණියේ සුරැකුම්පත් සඳහා ආයෝජනය කරන විවෘත ඒකක භාර අරමුදලකි. අරමුදලේ ආයෝජන පරමාර්ථය වන්නේ අඩු අවදානම් මට්ටමේ සුරැකුම්පත් කළඹක ආයෝජනය කිරීමෙන් වාර්ෂික ආදායමක් ලබා දීමයි.

විවරණ

2023 වසරෙන් අවසන් වූ වසර තුළ **CTCLSA** මුදල් වෙළෙඳපොළ අරමුදල සිය ආයෝජකයින්ට **18.97%** ක වාර්ෂික ප්‍රතිලාභයක් ලබා දෙන ලදී. අරමුදල ආයෝජන ශ්‍රේණිගත කිරීම් සහ ඊට වැඩි නිකුත් කරන්නන් සමඟ භාණ්ඩාගාර බිල්පත්, රිපෝ සහ ස්ථාවර තැන්පතු කෙරෙහි අවධානය යොමු කළේය. අරමුදලේ සාමාන්‍ය කල්පිරීම මාස **3.189** ක් වූ අතර අරමුදලින් **83.82%**⁹ ක් **A-** සහ ඉහළ ශ්‍රේණිගත කිරීමේ උපකරණවල ආයෝජනය කර ඇති අරමුදල

සටහන **01:** අරමුදල් ප්‍රතිලාභ එදිරිව පදනම්ප්‍රතිලාභ ⁹

කාලසීමාව	මුදල් වෙළෙඳපොළ අරමුදලේ වර්ධනය	NDBIB-CRISIL දින 91 භාණ්ඩාගාර බිල්පත් දර්ශකය	මුදල් වෙළෙඳපොළ වාර්ෂික වර්ධන අනුපාතය (GAMMF-Annualised*)
2023	18.97%	27.79%	18.97%
ආරම්භයේ සිට	230.65%	220.44%	10.62%

*කාර්ය සාධනය 2023 දෙසැම්බර් 31 වැනි දිනට මාසය අවසන් මිල ගණන් මත පදනම් වේ. මෙම ලේඛනයේ ඇතුළත් කාර්ය සාධන දත්ත අනිකුත් කාර්ය සාධනය නියෝජනය කරන අතර අනාගත ප්‍රතිඵල පිළිබඳ සහතිකයක් නොවේ.

දේශීය ණය ප්‍රශස්තකරණය (DDO) පිළිබඳ අවිනිශ්චිතතාවයන් සැලකිල්ලට ගෙන, අරමුදල 2023 වර්ෂයේ පළමු භාගයේදී මධ්‍යස්ථ ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කළේය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, අරමුදල ප්‍රධාන වශයෙන් උසස් තත්ත්වයේ බැංකු සහ තෝරාගත් බැංකු නොවන මූල්‍ය

ආයතනවල ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා ආයෝජනය කරන ලදී. 2023 හි දෙවන භාගයේදී දේශීය ණය ප්‍රශස්තකරණයෙහි වඩා හිතකර තත්ත්වය තුළ අරමුදල රජයේ සුරැකුම්පත් (භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ රිපෝ) වල ආයෝජනය වැඩි කළේය.

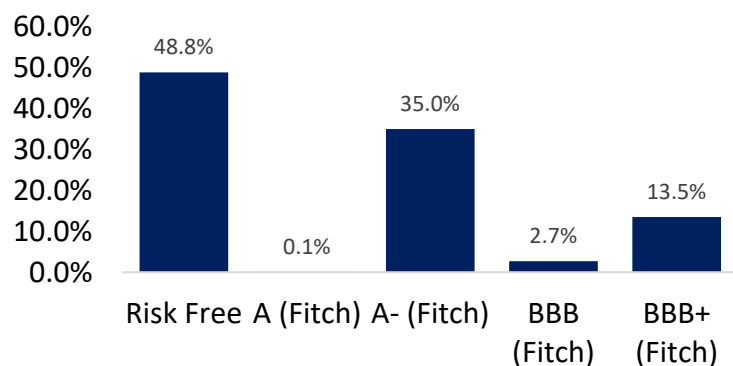
සලකා බලනු ලබන කාලසීමාව තුළදී, කෙටි කාලීනව ඉහළ ද්‍රවශීලතාවයක් පවත්වා ගෙන යමින් අරමුදල දිගු කාලීන ආයෝජන උපකරණවල ආයෝජනය කරන ලදී. මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමේ කටයුතු ආරම්භ වීමත් සමඟ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් අනුපාතවල නියුණු අඩුවීමක් දක්නට ලැබුණි.

ඒ අනුව, මාස 3, මාස 6 සහ මාස 12 ක කාලය සඳහා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් අනුපාත 2023 දෙසැම්බර් අවසානය වන විට 14.51%, 14.16%⁹ සහ 12.93%⁹ න් පෙන්නුම් කළ අතර එම අගයන් 2022 වර්ෂය දෙසැම්බර් අවසානයේ දී පිළිවෙළින් 32.64%, 32.20% 1029.27% ලෙස පෙන්නුම් කරන ලදී. CTCLSA මුදල් වෙළෙඳපොළ අරමුදල 2023 දෙසැම්බර් මස අවසානයේදී 18.97%⁸ ක වාර්ෂික ප්‍රතිලාභයක් උත්පාදනය කිරීමට සමත් විය.

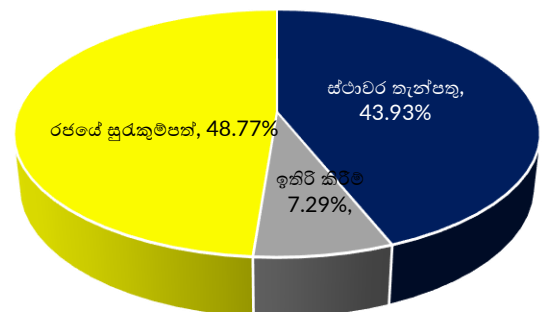
ඉදිරි කාලපරිච්ඡේදය තුළ අරමුදලේ අවධානය යොමු වනුයේ අවදානම අවම කර ගනිමින් සාපේක්ෂව ඉහළ ප්‍රතිලාභ උත්පාදනය කිරීම පිළිබඳවයි.

අරමුදලේ මූලික තොරතුරු¹

ශුද්ධ වත්කම් අනුපාතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස අරමුදලේ ණය ගුණත්වය

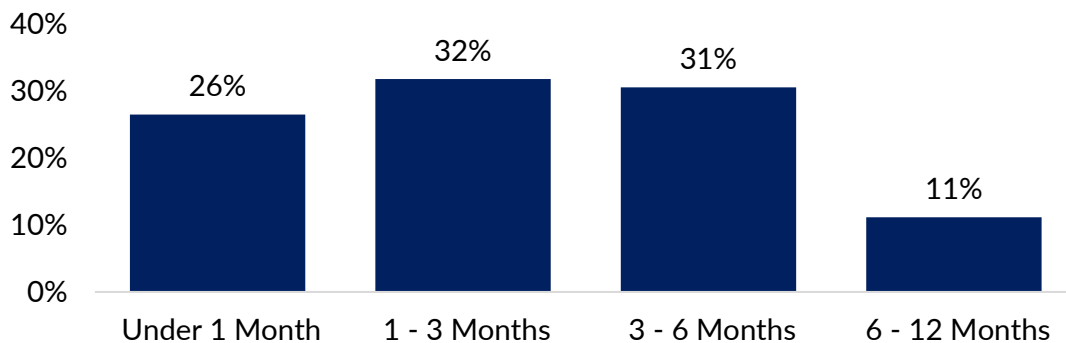
වත්කම් වෙන් කිරීම

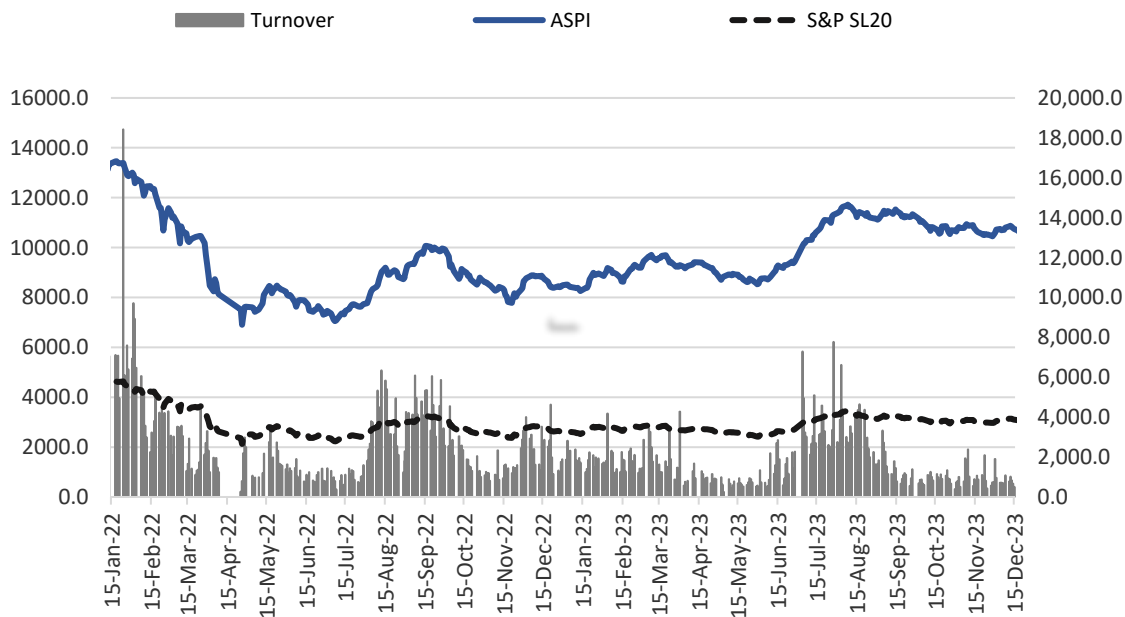
2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට අරමුදලේ මුළු ශුද්ධ වත්කම් වටිනාකම රු. මිලියන 962.44⁸ ක් වූ අතර අරමුදලේ ඒකක හිමියන් 389¹¹ ක් ඇත. 2023 දෙසැම්බර් 31 වැනි දින වන විට අරමුදල සඳහා දායකත්ව සහ නිදහස් කිරීමේ මිල රු. 28.7123⁹ විය.

¹ මෙහෙයුම් තොරතුරු – 29.31.2023

ශුද්ධ වත්කම් අනුපාතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස කල් පිරීමේ තත්ත්වය

කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළ කාර්යසාධනය - 2023²

³ EQ Working

කොළඹ කොටස් හුවමාරුව ධනාත්මක තත්ත්වයක් පෙන්නුම් කරමින් 2023 වසර ආරම්භ වූ අතර 2023 ජුනි මාසයෙන් පසු ශක්තිමත් පිබිදීමක් ඇති කළ මහ බැංකුවේ සංචිත තබා ගැනීම සහ විශ්‍රාමික අරමුදල් සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් බලපෑ දේශීය ණය ප්‍රශස්තකරණය (DDO) සම්බන්ධ නිවේදනයෙන් පසුවය. තවද, මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමේ තත්ත්වය කොටස් වෙළෙඳපොළ ආයෝජන සඳහා අපේක්ෂාවන් ඉහළ නැංවීය. දෙසැම්බර් මාසයේදී ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල් වැඩසටහන අනුමත වුවද, වැට් බදු ඉහළ නැංවීම සහ බොහෝ කාණ්ඩ සඳහා වැට් බදු නිදහස් කිරීම ඉවත් කිරීම හරහා රාජ්‍ය ආදායම ඉහළ නැංවීම කෙරෙහි අයවැය අවධානය යොමු කිරීම හේතුවෙන් වසරේ අවසන් මාස තුන තුළ කොටස් වෙළෙඳපොළ ක්‍රියාකාරකම් යටපත් විය. ඒ අනුව, 2023 අවසානයේ දී, සියලු කොටස් මිල දර්ශකය (ASPI) 25.5% කින් වැඩි වීමක් ඉහළ ද්‍රවශීලතාවකින් යුතුව එස් අන්ඩි පී ශ්‍රී ලංකා 20 මිල දර්ශකය 16.42% කින් ඉහළයාමක් පෙන්නුම් කරන ලදී. එහෙත් එය පෙර වසර වන 2022 වර්ෂය හා සංසන්දනය කිරීමේ දී සියලු කොටස් මිල දර්ශකය (ASPI) 30.56%³කින් පහළයාමක් හා එස් අන්ඩි පී ශ්‍රී ලංකා 20 මිල දර්ශකය 37.74%³ කින් පහළයාමක් පෙන්නුම් කරන ලදී.